

OBSAH

Úvod	7
1 VÝZNAM A FUNKCE KALKULACE	9
2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
2.1 Kalkulace	11
2.2 Předmět kalkulace	11
2.3 Kalkulační jednice	12
2.4 Kalkulované množství	13
2.5 Kalkulační systém	13
2.5.1 Propočtová kalkulace	16
2.5.2 Plánová kalkulace	17
2.5.3 Operativní kalkulace	20
2.5.4 Výsledná kalkulace	21
3 OBSAH KALKULACE	23
3.1 Členění nákladů	23
3.1.1 Členění nákladů podle nákladových druhů	23
3.1.2 Členění nákladů podle účelu	24
3.1.3 Členění nákladů podle závislosti na objemu prováděných výkonů	26
3.2 Kalkulační vzorec	29
3.2.1 Typový kalkulační vzorec	29
3.3 Obsah položek kalkulačního vzorce	30
3.3.1 Jednicový materiál	31
3.3.2 Jednicové mzdy	33
3.3.3 Ostatní jednicové náklady	35
3.3.4 Výrobní režie	35
3.3.5 Správní režie	37
3.3.6 Odbytová režie	38
3.4 Přičítání kalkulačních položek	38
3.4.1 Přičítání jednicových kalkulačních položek	38
3.4.2 Přičítání režijních kalkulačních položek	38
3.4.2.1 Přičítání výrobní režie	39
3.4.2.2 Přičítání materiálové režie	40
3.4.2.3 Přičítání správní režie	41
3.4.2.4 Přičítání odbytové režie	42
3.5 Oceňování v kalkulaci	42
3.5.1 Jednicový materiál	43
3.5.2 Jednicové mzdy	44
3.5.3 Režijní položky	44
3.5.4 Odbytové jednicové náklady	44

4 METODY KALKULACE	45
4.1 Kalkulace úplných nákladů	46
4.1.1 Metoda kalkulace dělením	47
4.1.1.1 <i>Metoda kalkulace dělením s poměrovými (ekvivalenčními) čísly</i>	50
4.1.2 Metoda kalkulace přírážkové	52
4.1.2.1 <i>Stanovení objemu výroby</i>	55
4.1.2.2 <i>Rozvrhová základna</i>	59
4.1.2.3 <i>Metoda strojních hodin (minut)</i>	62
4.1.2.4 <i>Metoda dílčích aktivit</i>	65
4.1.3 Kalkulace ve sdružené výrobě	70
4.1.3.1 <i>Metoda odčítací kalkulace</i>	70
4.1.3.2 <i>Metoda rozčítací kalkulace</i>	72
4.1.4 Kalkulace vnitropodnikových výkonů	74
4.1.5 Kalkulace odpadu	75
4.1.6 Kalkulace zmetků	76
4.2 Kalkulace neúplných nákladů	77
4.2.1 Příklady využití kalkulace variabilních nákladů	79
4.2.1.1 <i>Rozhodování o přijetí dodatečných zakázek při nevyužití výrobní kapacity</i>	83
4.2.1.2 <i>Určení minimální hranice ceny</i>	86
4.2.1.3 <i>Rozhodování o čištění výrobního programu</i>	86
4.2.1.4 <i>Výběr zakázky při existenci speciálního úzkého profilu</i>	87
4.2.1.5 <i>Určování optimálního plánu výroby</i>	89
4.2.1.6 <i>Rozhodování, zda nakoupit či vyrobit</i>	90
5 INTEGRACE KALKULACE DO SYSTÉMU ŘÍZENÍ PODNIKU	92
5.1 Vztahy kalkulace k subsystémům systému řízení podniku	92
5.2 Předpoklady kalkulace	93
5.2.1 Normy spotřeby	94
5.2.2 Organizace středisek	95
5.2.3 Rozpočty středisek	104
5.2.3.1 <i>Funkce rozpočtu střediska</i>	104
5.2.3.2 <i>Členění nákladů středisek</i>	105
5.2.3.3 <i>Členění výnosů středisek</i>	105
5.2.3.4 <i>Vnitropodnikové ceny</i>	105
5.2.4 Nákladové účetnictví	107
5.3 Komplexní číselný příklad integrace kalkulace	113
5.3.1 Rozpočty středisek a předběžné kalkulace	114
5.3.2 Zpracování údajů v nákladovém účetnictví	119
5.3.3 Elementární výstupy z nákladového účetnictví	125
6 VYUŽITÍ KALKULACE V ŘÍZENÍ	127
6.1 Fáze plánování	128
6.1.1 Metody tzv. včasného řízení nákladů	130

6.1.2 Hodnotová analýza	131
6.1.3 Metoda cílových nákladů	135
6.1.4 Metoda kontinuálního snižování nákladů	136
6.1.5 Metoda souběžné kalkulace	137
6.1.6 Mezipodnikové srovnávání	138
6.1.7 Ostatní metody	140
6.2 Fáze organizování	142
6.3 Fáze kontroly	143
ZÁVĚR	145
LITERATURA	148
VĚCNÝ REJSTRÍK	150

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 2/1 – Členění druhů kalkulací	14
Obr. 2/2 – Vztah operativní, plánové a průměrné roční výsledné kalkulace	20
Obr. 3/1 – Transformace prvotních nákladů v druhotný náklad	24
Obr. 3/2 – Vazba nákladových druhů na kalkulační položky	27
Obr. 4/1 – Struktura času technologického pracoviště	64
Obr. 5/1 – Vazby kalkulace na rozpočty středisek a nákladové účetnictví	93
Obr. 5/2 – Dvě linie řízení nákladů	97
Obr. 5/3 – Organizace ekonomické struktury strojírenského podniku	102-103

SEZNAM TABULEK

Tab. 2/1 – Průběh operativní kalkulace	18
Tab. 2/2 – Srovnání plánové a průměrné roční výsledné kalkulace	19
Tab. 3/1 – Převod polotovarů vlastní výroby	32
Tab. 3/2 – Kalkulace podle výrobních stupňů	33
Tab. 3/3 – Příklady vztahových veličin	37
Tab. 4/1 – Flexibilní rozpočet výrobní režie střediska	57
Tab. 4/2 – Rozpočet výrobní režie střediska při 110% využití kapacity	58
Tab. 4/3 – Srovnání věcných a osobních nákladů na různých druzích pracovišť ...	60
Tab. 4/4 – Srovnání věcných a osobních nákladů na různých strojních pracovištích ..	62
Tab. 4/5 – Rozpočet střediska 228	63
Tab. 4/6 – Výrobní postup	64
Tab. 4/7 – Výpočet vlastních nákladů	73
Tab. 4/8 – Příklady kalkulačních jednic	75
Tab. 4/9 – Stupňovité započítávání fixních nákladů	81
Tab. 4/10 – Členění fixních nákladů podle skupin	82
Tab. 4/11 – Aplikace kalkulace variabilních nákladů	82
Tab. 4/12 – Aplikace kalkulace variabilních nákladů	84
Tab. 4/13 – Aplikace kalkulace variabilních nákladů	85
Tab. 4/14 – Aplikace kalkulace variabilních nákladů	86
Tab. 4/15 – Kapacitní úzký profil	88
Tab. 5/1 – Ekonomické zhodnocení zakázky	126
Tab. 5/2 – Výkaz hospodaření střediska	126
Tab. 6/1 – Základní otázky hodnotové analýzy	132